

Sayı: 2017/5

Konu: Derneğimize yapılan başvuru

T.C. Kamu Denetçiliği Kurumu Başkanlığına

Ankara

Derneğimize yazılı olarak başvuruda bulunan Mahmud Rezzah, Bursa E Tipi Cezaevinde hükümlü olarak bulduğunuz belhretmek yabancu uyruklu hükümlülerin yasadığı ayrımcılık konusunda derneğimize yardım talebinde bulunmuştur. M. Rezzah eksi başvurusunda özetle; kendisinin Suriyeli olduğunun ve işlediği bir suç nedeniyle Bursa E Tipi Cezaevinde olduğunu belirtmektedir. Rezzah yabancıların işledikleri suçlar nedeniyle Türk vatandaşları ile aynı kanun hükümlerine göre ceza aldığını ancak cezanın infazının acik cezaevlerinde tamamlanamadığını ve işsizlik konusunda yaşadıklarını, acik cezaevlerine geçişte Türk vatandaşları için cezanın bitimine 5 yıl kalması şartı olmasına rağmen yabancı uyruklu hükümlüler için cezanın bitimine 3 yıl kalma şartının arandığını, bunun aynı kanun hükümlerine göre yapılanıp aynı cezalara gırtırlan mahkumlar arasında eşitsizlik yarattığını ifade etmektedir.

Başvuru üzerine derneğimize ilgili mevzuat incelenerek, Ceza ve Güvenlik Tedbirlерinin İnfazı Hakkında Kanun'da da dayanağı bulunmayan uygulamanın, 02.09.2012 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan Acik Ceza İnfaz Kurumlarına Ayrımla Yönelimeliği'nin 6. Maddesine dayandığı tespit edilmiştir. İlgili madde şu şekildedir:

“MADDE 6 – (1) Hükümlülerden;

a) (Değişik:RG-22/2015-29453) Toplam (Değişik ibare:RG-22/2017-29987) cezaları on yıldan az olanlar bir ayını, on yıl ve yukarı olanlar ise onda birini kurumlarda infaz edip, iyi halli olan ve koşullu salıverime tarihine yedi yıl veya daha az süre kalanlar.
b) Müebbet hapis cezasına mahkum olup, koşullu salıverime tarihine beş yıl veya daha az süre kalanlar.
c) Cezaları yüksek güvenliği kapalı kurullar veya diğer kurulların yüksek güvenliği bölümlerinde infaz edilmlerden toplam cezalarının üçte birini bu kurumlarda iyi halli olarak geçiren ve koşullu salıverime tarihine üç yıl veya daha az süre kalanlar.

acik kurullara ayrılabılır.

(2) Acik kurullara ayrılabilmek için, ayrıca:

a) (Değişik:RG-18/8/2016-29805) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 142, 148, 149, 188 ve 190 inci maddeleri ile 1/3/1926 tarihli ve mülga 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 403, 404, 491/3-4, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498 ve 499 uncu maddelerinden mahkum olanların koşullu salıverime tarihine beş yıldan az süre kalması,
b) (Değişik:RG-18/8/2016-29805) 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 102 ve 103 üncü maddeleri ile ese karşı işlenen 82/1-d, 86/3-a ve 96/2-b maddeleri ve 1/3/1926 tarihli ve mülga 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 414, 416/1, 418/1 maddeleri ile ese karşı işlenen 449/1, 456 ve 457/1 maddelerinden mahkum olanlar ile adli suçlardan hükümlü olup yabancu uyruklarının koşullu salıverime tarihine üç yıldan az süre kalması,
c) 29/7/2003 tarihli ve 4959 sayılı Toplumla Kazandırma Kanunu, 30/7/1999 tarihli ve mülga 4422 sayılı Çıkarı Amacı Suç Örgütleri ile Mücadele Kanununun 14 üncü maddesi ve 5237 sayılı Kanunun 221 inci maddesinden yararlananların koşullu salıverime tarihine iki yıldan az süre kalması,

ç) Terör ve örgütlü suçlardan hükümlü olup, mensup oldukları örgütün ayrımlıkları idare ve gözlem kurullu kararıyla tespit edilmlerin koşullu salıverime tarihine bir yıldan az süre kalması,

şartı ararır.

(3) Bir den fazla cezanın toplanaarak infazı halinde, acik kuruma ayrımlada esas alınacak suç, koşullu salıverime tarihine en az sürenin arandığı suçtur.

Web adresi: www.esithaklar.org

e-posta: esithaklar@gmail.com

Adres: Kamerhatun mah. Hamalbaş Sokak No 22/9, Beyoğlu/İSTANBUL

öçüde korunur. Belirtilen hakların sağlanmasında, yabancılara yurttaşlar arasında herhangi bir ayırım yapılmaz. Sözleşme çerçevesinde yabancılardan sahip olduğu haklar ancak hukuka uygun şekilde sınırlandırılabilir.”²

Hapsedilmişlere muamele bakımından yol gösterici bir düzenleme olan ve Türkiye Cumhuriyeti Kurumunun web sitesinde de bulunan Herhangi Bir Biçimde Tutulan veya Hapsedilen Kişilerin Korunması İçin Prensipler Bütünü’nde ise;

“Madde 3- Saklı Hükümler

Bir Devlet her hangi bir biçimde tutulan veya hapsedilen kişilere yasalar, sözleşmeler, hukuki düzenlemeler ve gelenekler ile tanıdığı insan haklarını, bu Prensipler Bütünü’ne nün bu tür hakları tanımadığı veya daha az ölçüde tanıdığına bahane ederek, tanıdığı hakları kısıtlamaması veya bu hakların kullanılmasını durduramaz.”³ ilkesi yer almaktadır.

Uluslararası sözleşmeler kapsadıkları haklar bakımından devletlerin yükümlülüklerini sadece vatandaşlık bağı olanlar bakımından değil, devletin egemenliği altında sınırlar içinde bulunan herkes bakımından geçerli olduğunu belirtmektedir.

Anayasa’nın 10. Maddesi kanunlar önünde eşitliği düzenlemektedir, madde sözleşmelerle uyumlu bir biçimde vatantaşlığa vurgu yapmama ve “herkes” ibaresi başlamakta.

“X. Kanun önünde eşitlik

Madde 10 – Herkes, dil, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.

(Eki fıkra: 7/5/2004-5170/1 md.) Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yasama gemesini sağlamada yükümlüdür. (Eki cümle: 7/5/2010-5982/1 md.) Bu maksatla alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamaz.

(Eki fıkra: 7/5/2010-5982/1 md.) Çocuklar, yaşlılar, zürürlüler, harp ve vazife gihillerinin dul ve yetimlerini ile malul ve gaziler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz.

Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz.

Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde (...) (1) kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadır. (1) ”

Yine Anayasa’nın 90 maddesi gereğince Türkiye’nin taraf olduğu temel haklarla ilgili sözleşmelerin kanunların üstünde olduğunu belirtir. Madde şu şekildedir;

“D. Milletlerarası anlaşmaları uygun bulma

Madde 90 – Türkiye Cumhuriyeti adına yabancı devletlerle ve milletlerarası kuruluşlarla yapılacak anlaşmaların onaylanması, Türkiye Büyük Millet Meclisinin onaylamayı bir kanunla uygun bulmasına bağlıdır.

Ekonomik, ticari veya teknik ilişkileri düzenleyen ve süresi bir yılı aşmayan anlaşmalar, Devlet Maliyesi bakımından bir yüküleme getirmemek, kişi hallerine ve Türklerin yabancı memleketlerdeki milliyet haklarına dokunmamak şartıyla, yayımlanma ile yürürlüğe konabilir. Bu takdirde bu anlaşmalar, yayımlandıktan başlayarak iki ay içinde Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgisine sunulur.

Milletlerarası bir anlaşmaya dayanan uygulama anlaşmaları ile kanunun verdiği yetkiye dayanarak yapılan ekonomik, ticari, teknik veya idari anlaşmaların Türkiye Büyük Millet Meclisinin uygun bulunması zorunlu değildir; ancak, bu fiyaka göre yapılan ekonomik, ticari veya özel kişilerin haklarını ihlal eden anlaşmalar, yayımlandıktan yürürlüğe konulamaz.

Türk kanunlarına değışiklik getiren her türlü anlaşmaların yapılmasında birinci fıkraya hükme uygulanır.

Usulüne göre yürürlüğe konulmuş Milletlerarası anlaşmalar kanun hükmündedir. Bunlar hakkında Anayasaya aykırılık itirazı ile Anayasa Mahkemesine başvurulamaz. (Eki cümle: 7/5/2004-5170/1 md.) Usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel

² Birleşmiş Milletler’de İnsan Hakları Forumlarının Hakları Komitesi ve Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Hakları Komitesi, 1981-2006, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları 145, Sayfa 31

³ https://www.ombudsman.gov.tr/contents/files/528b7--Herhangi-Bir-Bicimde-Tutulan-veya-Hapsedilen-Kişilerin-Korumasi-icin-Prensipier-Butunu.pdf

<http://www.mevzuat.gov.tr/Metin1.aspx?MevzuatKod=1.5.2709&MevzuatIisiki=0&sourceXmSearch=&Tur=1&Tertip=5&No=2709>

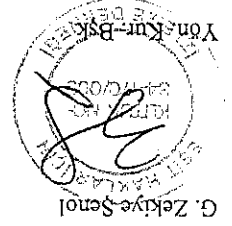
Web adresi: www.esithaklar.org

e-posta: esithaklar@gmail.com

Adres: Kamerhatun mah. Hamalbaş Sokak No 22/9, Beyoğlu/İSTANBUL

Mahmoud Rezzieh Bayzurusu Fotokopisi

EK:

Saygılarımızla

hak ve özgürlüklere ilişkin millîyetlerarası anlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle *gıkabılecek uyusmazlıklarda millîyetlerarası anlaşma hükümleri esas alınır.*"

Anayasa ve uluslararası sözleşmeler bakımından değerlendirildiğinde başvurunun şikâyetine konu olan uygulama ve dayanağı olan yönetmeliğin ayrımcılık içerdiği görülmektedir.

Bilindiği üzere Türkiye'de farklı uyrukluğa sahip milyonlarca kişi yaşamaktadır ve bunların önemli bir çoğunluğunu Suriye vatandaşları oluşturmaktadır. Adalet Bakanlığı 2013 yılı istatistiklerine göre cezaevlerinde 122 ülkeden 2.222 yabancı tutsuk ve hükümlü bulunmaktadır.

Bu kişilerin hak ihaline uğramalarının önlenmesi bakımından Kurumunuzca başvurunun şikâyetlerine dayalı başvurumuzun incelenmesi ayrımcılığın ve hak ihalâlerinin önlenmesi, ilgili kurum ve kuruluşlara tavsiyelerde bulunulması ve başvurmuzca ilişkin kararın demektir yazılı olarak gönderilmesi için gereğini arz ederiz. 02.03.2017

ESHİD
Eşit Haklar
İçin
İzleme Derneği

